

[Holstein.]

den Ære at være Medlem af dette høje Ting. Det synes jeg kun er prisværdigt; bedre sent end aldrig.

Det er Aar og Dag siden — det vil jeg dog gerne sige, for jeg vil i hvert Fald gerne have den Tilfredsstillelse at feje for min egen Dør, naar jeg er i Stand til at feje for den — allerede i 1921—22, at jeg overfor Venstres daværende højtærede Landbrugsminister rejste det Spørgsmaal — det var den Gang, Krisen saa smaat var begyndt, den første lille Landbrugs-krise, som Følge af Verdenskonjunktureres Forandring fra Krigskonjunkturen i 1920, til Omslaget begyndte i 1921 —, om han virkelig mente, at det var forsvarligt at bevilge saa store Midler til disse Formaal, hvis man ikke var ganske sikker paa, at hele denne Politik kunde retfærdiggøres som nationaløkonomisk Foranstaltning. Hvis den ikke kunde det eller i langt overvejende Grad var at betragte som en social Statsforanstaltning, ikke som en erhvervsøkonomisk Rentabilitetsforanstaltning, saa forekom det mig, at det i Nedgangstider maatte være betænkeligt at gaa lige saa langt med Bevillinger og med Tilskud paa dette Omraade, som man gjorde i Opgangstider for Landbruget.

Dertil svarede Landbrugsministeren den Gang meget klart og meget rigtigt og redeligt, at han saa — og det har han siden gentaget Gang paa Gang — denne Lovgivning først og fremmest som givende Udtryk for en social Tanke, som en social Foranstaltning, medens han ikke turde paastaa, at den nationaløkonomisk, fra et samfundsmæssigt Rentabilitetssynspunkt, kunde retfærdiggøres. Det var hans Grundsynspunkt, at det var meget tvivlsomt, om det var nationaløkonomisk heldigt og hensigtsmæssigt, men han mente, at det socialt alligevel var en forsvarlig Foranstaltning, og at dette skulde indeholde en Retfærdiggørelse af, at man ogsaa i Nedgangstider bevilgede saa store Summer til disse Formaal.

Den højtærede Landbrugsminister har tilsyneladende den stik modsatte Opfattelse, for han har lige staaet og sagt, at hvad det sociale angaar, for saa vidt som det ses rent beskæftigelsesmæssigt, som et socialt Ønske om at faa Beskæftigelse for Befolkningens voksende Overskud og at yde Statshjælp hertil under stadig haardere og haardere Konkurrenceforhold, var det, der opnaaedes, relativt lidt — og ca. 18 000 Husmandsbrug i Løbet af 30 Aar er jo i Sandhed heller ikke meget; set fra et Arbejdsløsheds- og Beskæftigelsessynspunkt

—, men han mente derimod i Modsætning til Venstres Landbrugsminister, at det var nationaløkonomisk forsvarligt at foretage en saadan Reformpolitik.

Det er nationaløkonomisk lige det modsatte af, hvad Venstres Landbrugsminister mente, han var i alt Fald i Tvivl; men den nuværende socialdemokratiske Landbrugsminister er ikke i Tvivl. Der kan man se, hvor de lærde kan være uenige netop i de afgørende Spørgsmaal! Men hvis den højtærede Landbrugsminister havde Ret i, at det var nationaløkonomisk forsvarligt, burde vi saa ikke, som jeg før har sagt, gaa til Udstykning i langt videre Grad, end han har foreslaaet? Hvorfor saa ikke tage det af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen skitserede Forslag fra 1921—22 — jeg troede i øvrigt, at han var kommet til bedre Erkendelse, men det desavouerede han jo desværre, da jeg spurgte ham for et Aars Tid siden —, hvorfor saa ikke gaa over til, hvad der blev foreslaaet for 10 Aar siden, at gaa til en Jordpolitik, som gav Midler til at oprette aarligt 4 000 Statshusmandsbrug med en samlet Bevilgning i 10 Aar paa 600 Mill. Kr.? Eller til en endnu større Reform, hvis det var nationaløkonomisk forsvarligt og anbefalelsesværdigt?

Nej, det er i Virkeligheden et ganske overordentlig svagt Grundlag, den højtærede Minister har for at fremsætte under de nuværende erhvervspolitiske Konjunkturer og finansielle Forhold i Statshusholdningen Forslag om Binding af saa store Bevillinger til disse overvejende sociale Formaal. Og det er selvfølgelig et endnu svagere Grundlag, han har for Regeringens Ekspropriationsforslag under de nuværende Konjunkturer.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse have Lov til at nævne, at i det sidste Aar, 1929 — jeg har Tallene for hele Perioden fra 1925 til 1929, men jeg skal nøjes med at tage det sidste Aar —, blev der ved Salg i det aabne Marked, ved frit Salg af bebyggede Landejendomme — jeg ser bort fra den Kategori i de statistiske Tabeller, der omfatter al Slags Salg af Landejendomme ved Tvangssalg, Familiesalg o. s. v., og holder mig kun til det fri Salg af bebyggede Landejendomme i Aaret 1929 — solgt fra Gaarde med over 12 Tdr. Hartkorn 1 800 Tdr. Hartkorn. Hvis man siger, at en Tønde Hartkorn gennemsnitlig er 10 Tdr. Land, vil det altsaa sige 18 000 Tdr. Land. Og af Gaarde med fra 1 til 12 Tdr.